

وضعیت حقوق بشر و بشردوستانه در فلسطین اشغالی به شهادت کمیسیون عالی حقوق بشر سازمان ملل*

حسن لطفی*

مقدمه

گزارش حاضر پیرو قطعنامه S-۶۷۱ شورای حقوق بشر در خصوص موارد نقض حقوق بشر در اثر حملات و یورش‌های نظامی رژیم صهیونیستی در سرزمین اشغالی فلسطین، به ویژه در نوار غزه اشغالی ارائه می‌شود؛ شورای حقوق بشر در این قطعنامه از کمیسیون عالی سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر درخواست کرد که در هفتمین اجلاس شورای حقوق بشر، در مورد پیشرفت حاصله در اجرای این قطعنامه، به آن شورا گزارشی ارائه دهد.

شورای حقوق بشر در قطعنامه S-۶۷۱ خود در مورد حملات نظامی مکرر رژیم صهیونیستی که در سرزمین اشغالی فلسطین، به ویژه در نوار غزه انجام گرفت و به وارد آمدن تلفات و جراحات در میان غیرنظامیان فلسطینی، از جمله زنان و کودکان انجامید، به شدت ابراز نگرانی کرده و اقدام بین‌المللی فوری را برای پایان دادن سریع به محاصره نوار اشغالی غزه و نقض‌های فاحشی که رژیم صهیونیستی، در سرزمین اشغالی فلسطین، از جمله حملات و یورش‌های نظامی مداوم و مکرر به آنجا مرتکب

* این گزارش ترجمه و تلخیص گزارشی است که کمیسیون عالی شورای حقوق بشر سازمان ملل با عنوان Human rights Situation in Palestine and other occupied Arab Territories

از سرزمین‌های اشغالی ارائه کرده است. این گزارش به سفارش دفتر فصلنامه ترجمه شده است.

* دانشجوی دکتری حقوق عمومی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

می‌شود، خواستار شد؛ شورا درخواست کرد که رژیم صهیونیستی فوراً محاصره‌ای را که بر نوار غزه تحمیل کرده بود، برداشته و تداوم عرضه سوخت، مواد غذایی و دارو را به حالت قبل بازگرداند و گذرگاه‌های مرزی را بازگشایی کند؛ شورا اعمال حفاظت فوری از افراد غیرنظامی فلسطینی در سرزمین اشغالی فلسطین را براساس [موازن] حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین‌المللی خواستار شد و از همه طرف‌های ذی‌نفع مصرماً خواست که به قواعد حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین‌المللی احترام گذارده و از خشونت علیه افراد غیرنظامی پرهیزند.

در این گزارش، کمیسر عالی، اجرای قطعنامه را در طول دوره‌ای یک‌ماهه، از روزی که در ۲۴ ژانویه ۲۰۰۸ به تصویب رسید، ارزیابی می‌کند. براساس قطعنامه S-۶/۱، کمیسر عالی، زمینه کلی این وضعیت را ارائه داده و توجه خود را بر وضعیت موجود در داخل و اطراف غزه، به ویژه در چارچوب محاصره آن و خشونت علیه جمعیت غیرنظامی، در طول مدت ۲۴ ژانویه تا ۲۴ فوریه ۲۰۰۸، متمرکز می‌سازد. همچنین وی به مسئله مربوط به آزادی آمد و شد در کرانه باختری پرداخته و توصیه‌هایی را به شورا ارائه می‌نماید.

۱. زمینه

در ۲۵ ژانویه ۲۰۰۶، انتخابات شورای قانون‌گذاری فلسطین در کرانه باختری و غزه برگزار شد. در این انتخابات، جنبش حماس بر جنبش فتح - که تا آن زمان بر نهادهای فلسطینی مسلط بود - پیروز شد. اسماعیل هنیه از جنبش حماس، نخست‌وزیر تشکیلات خودگردان فلسطینی شد. اندکی بعد، جامعه بین‌المللی، با حمایت هیئت چهارجانبه^۱، مسیر کمک بین‌المللی را از تشکیلات خودگردان فلسطین به ملل متحد و سازمان‌های بشردوستانه تغییر دادند. رژیم صهیونیستی، تحریم‌های اقتصادی را اعمال کرد، از جمله اینکه از اعطای درآمدهای مالیاتی که تشکیلات خودگردان فلسطین بر واردات وضع می‌کرد، خودداری و محدودیت‌های مضاعفی را بر جابه‌جایی و ورود و خروج کالا در سرزمین فلسطین اعمال کرد. رژیم صهیونیستی اعلام کرد که تحریم‌ها فقط زمانی برداشته خواهند شد که حکومت جدید فلسطین از خشونت دست برداشته و موافقت‌نامه‌های قبلی را میان رژیم صهیونیستی و تشکیلات خودگردان فلسطین به-

۱. هیئت چهارجانبه (Quartet) متشکل از روسیه، اتحادیه اروپا، آمریکا و سازمان ملل متحد است.

رسمیت بشناسد.

در مارس ۲۰۰۶، فتح از پیوستن به دولت جدید تشکیلات خودگردان فلسطین امتناع کرد؛ پس از آن در همان سال، طرفداران این دو گروه، هم در نوار غزه و هم در کرانه باختری با هم درگیر شدند. اما در ۸ فوریه ۲۰۰۷، فتح و حماس با حمایت دولت عربستان سعودی موافقت‌نامه مکه را امضا کردند. پس از دوره کوتاهی آرامش، درگیری‌های مسلحانه میان نیروهای امنیتی و گروه‌های مسلح وفادار به حماس و فتح در سراسر مقطع زمانی، در فاصله میان ماه‌های مارس و می ۲۰۰۷ برخلاف مفاد این موافقت‌نامه اوج گرفت. بنابر گزارش‌ها، در نیمه اول سال ۲۰۰۷، در اثر درگیری‌های مسلحانه میان گروه‌های فلسطینی در حدود ۳۵۰ نفر کشته و بیش از ۲۰۰۰ نفر مجروح شدند.^۱

در ۱۴ ژوئن ۲۰۰۷، نیروها و گروه‌های مسلح حماس به تأسیسات امنیتی و ساختمان‌های دولتی تشکیلات خودگردان فلسطین در نوار غزه که در کنترل فتح بود، حمله و آنها را تصرف کردند. پس از سه روز محاصره، مقرهای اطلاعاتی نظامی و امنیتی تشکیلات خودگردان فلسطین به دست حماس افتاد. در این روز، محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین، دولت نخست وزیر هنیه را برکنار و در سرزمین‌های فلسطینی وضعیت اضطراری اعلام کرده و یک دولت اضطراری تشکیل داد که مقر آن در کرانه باختری بود، و سلام فیاض، وزیر مالیه تشکیلات خودگردان فلسطینی را به نخست وزیری منصوب کرد. حماس، دولت اضطراری را به رسمیت نشناخت.

به دنبال برنده شدن حماس در انتخابات و استقرار در نوار غزه، کابینه مستقر در کرانه باختری - که محمود عباس تشکیل داده بود - با حمایت بین‌المللی وسیع مواجه شد. اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا به عادی‌سازی مناسبات پرداخته و کمک مستقیم به کرانه باختری را از سرگرفتند. رژیم صهیونیستی با انتقال صدها میلیون دلار از درآمدهای مالیاتی - که مسدود کرده بود - موافقت و در عین حال تحریم اقتصادی و تجاری نوار غزه را تشدید کرد.

اتحادیه اروپا آن تعداد محدود از پروژه‌های کمک را که همچنان در نوار غزه ادامه

۱. "Occupied Palestinian Territories Torn Apart by Fractional Strife", Amnesty international, October ۲۰۰۷, AL Inden: MDE ۲۱/۰۲۰/۲۰۰۷.

داده بود، به حالت تعلیق درآورد و رژیم صهیونیستی از عملیات هیئت کمک‌مرزی اتحادیه اروپایی در گذرگاه رفح، با استناد به دلایل امنیتی جلوگیری کرد. این اقدام رژیم صهیونیستی باعث شد گذرگاه رفح از آن زمان تاکنون در بیشتر مواقع مسدود باشد. مصر، اردن و عربستان سعودی اعلام کردند که کابینه مستقر در کرانه باختری، تنها حکومت مشروع فلسطین است.^۱

دولت حماس در نوار غزه با انزوای اقتصادی و دیپلماتیک بین‌المللی مواجه شد؛ اما تلاش‌های جامعه بین‌المللی، به‌ویژه هیئت چهارجانبه، در حمایت و تقویت کابینه کرانه باختری، به برگزاری کنفرانس آنابلیس در ۲۷ نوامبر منتهی گشت. در این کنفرانس، محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین و ایهود اولمرت، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی توافق کردند که تا پایان سال ۲۰۰۷، مذاکرات را از سر بگیرند. و همچنین برای رسیدن به راه‌حل دو دولت تا پایان سال ۲۰۰۷ با هم همکاری مستمری داشته باشند. این تعهد در هنگام دیدار جرج بوش، رئیس جمهور ایالات متحده از بیت‌المقدس، در ۹ ژانویه ۲۰۰۸ تکرار شد. پس از این دیدار، محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین و ایهود اولمرت، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، موافقت‌نامه‌ای را امضا کردند که به‌موجب آن قرار شد تیم‌های مذاکره‌کننده برای رسیدگی به پنج موضوع محوری منازعه تشکیل شوند. این پنج موضوع محوری عبارت بودند از: شهرک‌ها، بیت‌المقدس، آوارگان، امنیت و مرزها.

۲. پیشرفت در اجرای قطعنامه

الف) محاصره غزه وضعیت عمومی

به دنبال قدرت گرفتن حماس در نوار غزه در ژوئن ۲۰۰۷، رژیم صهیونیستی مرزهای خود را با غزه به روی صادرات بست و واردات را به‌شدت محدود ساخت. رژیم صهیونیستی در ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۷، غزه را «قلمرو دشمن» اعلام کرد. این اقدام به کاهش بیشتر عرضه سوخت و برق به غزه‌ای‌ها منتهی شد. رژیم صهیونیستی، این اعلامیه و تصمیم خود، مبنی بر محدودسازی آمدو شد افراد و جابه‌جایی کالا (به‌ویژه

۱. Annapolis Conference

سوخت و برق) را با استناد به وظیفه خود در حفاظت از جان شهروندان توجیه کرده است و اعلام کرده که از هیچ دولتی نمی‌توان انتظار داشت هنگامی که شهرهایش در معرض بمباران تعمدی یک سرزمین همسایه قرار می‌گیرد، واکنش نشان ندهد. در نتیجه این محدودیت‌ها، تمام شش گذرگاه ورودی به نوار غزه، از ژوئن ۲۰۰۷، فقط گاهی به‌طور پراکنده باز بودند. در ۱۸ ژانویه تمام گذرگاه‌ها کاملاً بسته شدند. در طول مدت تدوین این گزارش، گذرگاه صوفا به‌طور متوسط هفته‌ای پنج روز باز بود. اما روزانه فقط ۴۰ تا ۵۰ بار کامیون اجازه می‌یافتند که از آن عبور کنند. گذرگاه کارنی به‌طور متوسط یک روز در هفته باز بود؛ اما فقط یکی از ۳۴ مسیر، برای عبور مواد غذایی حیوانات و غلات مهیا بود. گذرگاه ارز به روی کارگران عرضه کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی و انتقال مواد دارویی، همچنان باز باقی ماند. گذرگاه نهال از به‌طور متوسط شش روز در هفته باز بود و اجازه عبور مقادیر محدودی سوخت از آن داده می‌شد و از ۲۴ ژانویه به بعد، از گذرگاه کرم شامل هیچ کالایی عبور داده نشد.^۱ گذرگاه رفح، که با مصر هم‌مرز است، از ژوئن ۲۰۰۷، تقریباً به‌طور کامل بسته بود و در ۲۳ ژانویه، مبارزان فلسطینی چند بخش از دیوار واقع در رفح را - که غزه و مصر را از هم جدا می‌کرد - تخریب کردند. صدها هزار غزه‌ای در جستجوی غذا و کالاهای اساسی از مرز گذشتند. حسنی مبارک، رئیس‌جمهور مصر به نیروهای خود دستور داد اجازه دهند فلسطینی‌ها به خاک مصر وارد شوند، اما از آنها تضمین گرفت که اسلحه دست نبرند. مرز رفح در ۳ فوریه مجدداً مسدود شد.

به‌جز در موارد معدودی، همه تجارت قانونی با غزه، در نتیجه محاصره گذرگاه‌های ورودی به غزه در عمل متوقف شد. این وضعیت، بر اقتصاد و معاش مردم غزه در طول مدت تنظیم این گزارش و قبل از آن آثار مخربی داشت. انزوای غزه، یورش‌های نظامی منظم و فقدان هماهنگی مؤثر میان تشکیلات خودگردان فلسطین در رام‌الله و مقامات حماس در غزه، به کمبود اقلام غذایی، دارویی و امدادی، قطعات یدکی برای تأسیسات حساس بهداشتی و تصفیه آب، مصالح برای پروژه‌های بشردوستانه و مواد خام برای بخش تجارت و صنعت در غزه انجامید. به گفته معاون دبیر کل سازمان ملل متحد در

۱. نگاه کنید به:

- Humanitarian weekly Briefing Notes, ۱۳-۱۹, February ۲۰۰۸, of the office for the Coordination of Humanitarian Affairs, at: www.ochaopt.org.

امور بشردوستانه، فقط ده درصد از حجم مواد غذایی اجازه یافتند که تا ۱۵ فوریه ۲۰۰۸ به غزه وارد شوند. در نتیجه، نوار غزه در آستانه یک فاجعه انسانی قرار دارد.^۱ در مورد دسترسی به سوخت و برق، چند عامل پیش از مقطع زمانی تنظیم این گزارش، به کاهش چشمگیر دسترسی به برق منتهی شد که از آن جمله می‌توان به مباران شش ترانسفورماتور نیروگاه نوار غزه در ۲۸ ژوئن ۲۰۰۸ و اعمال محدودیت‌ها بر عرضه سوخت به غزه از ۲۸ اکتبر ۲۰۰۷، اشاره کرد. محدودیت‌ها بر عرضه سوخت به غزه با این هدف اعمال شدند که بر مبارزان فلسطینی فشار وارد کنند تا شلیک خمپاره و راکت را از غزه به رژیم صهیونیستی متوقف سازند. این وضعیت در ۱۹ ژانویه بحرانی‌تر شد؛ چرا که رژیم صهیونیستی در این تاریخ در واکنش به حملات موشکی چند روزه مبارزان فلسطینی به جنوب رژیم صهیونیستی، تصمیم گرفت عرضه سوخت به نوار غزه را به طور کامل قطع کند. در ۲۰ ژانویه، نیروگاه اصلی غزه به-طور کامل از کار افتاد. در ۲۲ ژانویه رژیم صهیونیستی بار دیگر اجازه داد سوخت و دارو به غزه ارسال شود.^۲

در ۳۰ ژانویه ۲۰۰۸، دیوان عالی دادگستری رژیم صهیونیستی، دادخواست علیه طرح کاهش عرضه سوخت و برق به نوار غزه را - که به مدت چند ماهی به اجرا درآمده بود- رد کرد. این دیوان اعلام کرد: «با توجه به تمام اطلاعاتی که در زمینه عرضه برق به نوار غزه به دیوان ارائه گردیده، ما بر این عقیده‌ایم که «آن مقدار از موتور دیزلی صنعتی که دولت اعلام کرده قصد دارد عرضه کند، و نیز برقی که بر مبنای موجود از طریق خطوط انتقال برق از رژیم صهیونیستی عرضه می‌شود»، فعلاً برای تأمین مایحتاج انسانی اساسی نوار غزه کفایت می‌کنند».^۳ به دنبال صدور حکم دیوان عالی رژیم صهیونیستی، در ۷ فوریه، وزیر دفاع این کشور به شرکت برق دستور داد عرضه برق، به غزه به میزان ۰/۵ مگاوات در روز کاهش دهد. این میزان کاهش، کمتر از ۱/۵ مگاواتی بود که در اصل پیشنهاد شده بود.

۱. Visiting Ramallah, UN Humanitarian Chief Voices Solidarity with Suffering People, at: www.un.org/news

۲. The Humanitarian Monitor, January ۲۰۰۸,

at: www.ochaopt.org/documents/humantariom-Monitor-Jan-۰۸.pdf

۳. High Court ruling ۹۱۳۲/۰۷, para. ۲۲

بر اساس ادعای وزارت دفاع رژیم صهیونیستی، قطع عرضه برق به غزه در واکنش به شلیک مداوم و بی‌هدف راکت‌ها از غزه به رژیم صهیونیستی انجام گرفت. این وزارتخانه علاوه بر این اعلام کرد که تحریم‌های اقتصادی بخشی از سیاست «جنگ اقتصادی به‌عنوان بدیلی نجات‌بخش برای عملیات‌های زمینی گسترده» است. این وزارتخانه پا را فراتر نهاد و استدلال کرد که تنها وظیفه رژیم صهیونیستی در برابر جمعیت غیرنظامی در غزه جلوگیری از وقوع بحران انسانی بوده و اولویت دادن به توزیع برق - که از اولویت‌های تأمین مایحتاج انسانی است - برعهده مقامات غزه است.

بر اساس اعلامیه وزارت دفاع رژیم صهیونیستی، مقامات غزه می‌توانند تضمین کنند که برق به منازل و بیمارستان‌ها رسیده؛ اما به کارگاه‌هایی که راکت‌ها در آنها تولید می‌شوند، نرسد.^۱

تأثیر بر بهره‌مندی از حقوق بشر

در طول مدت تنظیم این گزارش، محدودیت‌های پیش‌گفته بر آمدوشد افراد و جابه‌جایی کالا، بر بهره‌مندی مردم نوار غزه از طیف وسیعی از حقوق بشر، به‌ویژه حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، همچنین حق حیات و کرامت انسانی و آزادی رفت‌وآمد آنها تأثیری منفی داشت.

در طول مدت تنظیم این گزارش، کمبود برق بر حق غزه‌ای‌ها دربارهٔ برخورداری از استاندارد کافی زندگی به‌طور چشمگیری تأثیر داشت. بر اساس گزارش اداره هماهنگ‌سازی امور بشردوستانه،^۲ مدت قطع برق در غزه (به جز رفح) در مقطع زمانی بین ۱۸ تا ۲۴ ژانویه - که پیش از ۱۹ ژانویه نیز مکرراً روی می‌داد - به ۱۲ ساعت در شبانه‌روز افزایش یافت. دسترسی به برق یکی از مؤلفه‌های مهم حقوق بشر در زمینه مسکن مناسب و استاندارد کافی زندگی به‌شمار می‌آید و بر سایر حقوق از جمله حق دسترسی به آب، غذا و استاندارد مناسب بهداشت به‌طور جدی تأثیر دارد.

در مورد حق دسترسی به آب، در نیمه دوم ژانویه، تقریباً نیمی از جمعیت ۱/۴

۱. نگاه کنید به:

میلیونی غزه به آب جاری دسترسی نداشتند. حق دسترسی به آب، به‌ویژه از آنجا که یکی از اساسی‌ترین شرایط بقاست، برای تأمین استاندارد کافی زندگی مؤلفه‌ای اساسی به‌شمار می‌آید. حق دسترسی به آب، با بالاترین استاندارد دسترسی به بهداشت و حق بهره‌مندی از مسکن و غذای مناسب پیوندی ناگسستنی دارد.^۱

در مورد حق بهره‌مندی از غذا، در نتیجه محاصره گذرگاه رفح و اعمال محدودیت‌ها بر نوار غزه، در طول مدت تنظیم این گزارش، اداره هماهنگ‌سازی امور بشردوستانه برآورد کرد که ۸۰ درصد غزه‌ای‌ها زیر خط فقر زندگی می‌کنند و به کمک غذایی سازمان‌های بین‌المللی وابسته‌اند. در ژانویه ۲۰۰۸، برنامه جهانی غذا، قادر نبود که مواد غذایی را برای ۱۰۰۰۰ نفر از مخاطبان خود تأمین کند و ۵۰۰۰۰ نفر دیگر نیز فقط بخشی از جیره ماهیانه خود را دریافت کردند. با وجود اینکه برنامه جهانی غذا و سازمان امداد ملل متحد برای فلسطین و آوارگان خاور نزدیک،^۲ مواد غذایی را در اختیار ۱/۱ میلیون غزه‌ای قرار دادند؛ اما واقعیت امر این است که فقط ۷/۶ درصد از آنها، ۱۰۰ درصد مایحتاج غذایی خود را دریافت کردند. بقیه افراد نیز برای جبران کمبود جیره‌های خود به بازار تجاری متکی بودند. اما محاصره غزه به کاهش بیشتر حجم کالاها در بخش تجارت انجامید و گوشت، ماهی منجمد و سبزیجات به‌ندرت در مغازه‌ها یافت می‌شدند.^۳ باید یادآور شد که حق بهره‌مندی از مواد غذایی به کمک غذایی مربوط نمی‌شود؛ بلکه با توان شخص برای تهیه غذا به وسیلهٔ امرار معاش سروکار دارد.

در مورد حق بهره‌مندی از بالاترین استاندارد دسترسی به بهداشت جسمی و روانی، سازمان بهداشت جهانی در ژانویه، بر کمبود جدی داروهای اساسی تأکید کرد و یادآور شد که مشکلات بیماران نیازمند به مراقبت‌های اضطراری - که در غزه فراهم نیست و گاهی به مرگ این بیماران انجامیده است - تشدید شده، به‌نحوی که باید نوار غزه را ترک کنند. یک سازمان حقوق بشری فلسطینی، چهار مورد از بیمارانی را که در مقطع

۱. General comment No, ۱۵ of the Committee on Economic, Social, and Cultural rights, para, ۳.

۲. UN Relief and Works Agency for Palestine and Refugees in the Near East.

۳. Office for the Coordination of Humanitarian Affairs Gaza Strip Humanitarian Fact Sheet, January ۲۰۰۸.

زمانی ۲۹ ژانویه تا ۱۹ فوریه نتوانستند برای دریافت مراقبت‌های درمانی مورد نیاز به خارج از غزه سفر کنند یا درمان آنها در خارج از نوار غزه به تأخیر افتاد، یا اصلاً درمان نشدند، و در نتیجه جان باختند، به صورت مستند ذکر کرد.^۱

براساس گزارش یک سازمان حقوق بشری، رژیم صهیونیستی، در ۲۷ ژانویه، بیماری که برای معالجه در یک کلینیک رژیم صهیونیستی اجازه خروج یافته بود در گذرگاه ارز دستگیر شد. در ۳۰ ژانویه، نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی، بیمار دیگری را پس از یک بازجویی ده روزه آزاد کردند.^۲

به‌علاوه، قطع برق باعث شد بیمارستان‌ها برای اطمینان یافتن از خدمات اضطراری، اقدامات خود را به حالت تعلیق درآورند. کودکان - که ۵۶ درصد جمعیت غزه را تشکیل می‌دهند - در معرض خطر معضلات بهداشتی در رابطه با آب آلوده و سیستم‌های بهداشتی و درمانی ناکارآمد بودند. در مدت تدوین این گزارش، بیمارستان‌ها برای حفظ خدمات عادی خود، به ژنراتورهای اضطراری متکی بودند. در ۴ فوریه، مجموع ۱۲ بیمارستان وزارت بهداشت فلسطین، با ظرفیت کامل خود به ارائه خدمات می‌پرداختند؛ هیچ یک از تأسیسات مراقبت بهداشتی اولیه، سوخت دریافت نکرده بودند. ارائه خدمات تشخیصی و دندانپزشکی در تأسیسات مراقبت بهداشتی اولیه دچار اختلال شد، به طوری که این تأسیسات هیچ ژنراتور کارآمدی در طول ساعت‌ها قطع برق در اختیار نداشتند. تأسیسات ارائه خدمات ایمنی‌سازی فاقد ژنراتور، واکسن‌ها را به سایر تأسیساتی که برای جلوگیری از قطع دمای صفر درجه لازم برای واکسن‌ها ژنراتورهای کارآمدی داشتند انتقال می‌دادند. به گفته مقامات وزارت بهداشت، ۴۹ دستگاه از ۵۷ دستگاه آمبولانس بخش فوریت‌های پزشکی به‌علت فقدان سوخت در هفته سوم فوریه، از کار باز ایستادند. بدون سوخت، ژنراتورهای بیمارستان و تجهیزات حیاتی از جمله دستگاه‌های گرمایشی از کار افتادند.

۱. "Patient dies due to inability to reach a hospital" (۱۷ February ۲۰۰۸) and "Further Deterioration to Health Conditions in Gaza strip: ۳ Patients Die and Ambulances Stopped Operation Due to the Lack of Fuels" (۲۱ February ۲۰۰۸). Palestinian Center for Human Rights.

۲. Physicians for human rights, "January ۲۰۰۸ in Gaza; no justice, no hope for patients, ۱ February ۲۰۰۸.

اداره هماهنگ‌سازی امور بشردوستانه، گزارش داد که بدون برق، تأسیسات آبی شهرهای ساحلی - که منبع تأمین آب غزه‌اند - نمی‌توانند آب را پمپاژ و توزیع کرده و فاضلاب‌ها را نیز تصفیه کنند. به این دلیل، چاره‌ای جز سرازیر کردن روزانه ۴۰ میلیون لیتر فاضلاب شهری به درون دریا وجود ندارد. براساس اعلام اداره هماهنگ‌سازی امور بشردوستانه، از ۱۸ تا ۲۴ ژانویه، روزانه ۳۰ میلیون لیتر فاضلاب شهری به درون دریا ریخته شده که این امر، هم برای بهداشت عمومی و هم برای محیط‌زیست خطراتی در پی داشت.

در طول مدت تنظیم این گزارش، مدارس غزه پس از تعطیلات زمستانی بازگشایی شدند، با وجود این کمبود سوخت و برق، بسیاری از نهادها را ناگزیر ساخت که بدون تجهیزات گرمایشی و برق به فعالیت پردازند. در نتیجه محدودیت‌هایی که بر ورود کالا اعمال می‌شد، دانش‌آموزان نیز فاقد وسایل اساسی از جمله گچ و کتاب‌های درسی بودند. این وضعیت بر حق آنها در زمینه بهره‌مندی از آموزش و پرورش تأثیراتی منفی نهاد.

به گفته منابع دانشگاهی و رسانه‌ای - که گزارشی را با همکاری دست‌اندرکاران بهداشت روانی فلسطین در طول این دوره ارائه کرده‌اند - بخش زیادی از جمعیت نوار غزه به درجات مختلف از اضطراب، ترس و تنش رنج می‌برند و علائمی را از «اختلالات التهاب روانی در زمان پس از ضربه‌های تکان‌دهنده» از خود نشان می‌دهند. شواهد نشانگر آن است که درصد بالایی از کودکان در نوار غزه دیگر قادر به انجام تکالیف مدرسه‌ای و خانوادگی خود نیستند؛ بسیاری دچار رنج و درد روحی - جسمی شده‌اند و نشانه‌های ترس، عصبانیت، اضطراب و اختلالات خواب نیز در میان این کودکان مشهود است. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

محاصره غزه باعث شد ساکنان آن نتوانند در برخی از مقدس‌ترین اماکن دینی مسلمانان و مسیحیان، از جمله مسجدالاقصی و کلیسای مرقد مقدس^۱ در بیت‌المقدس و کلیسای میلاد مسیح^۲ در بیت‌الرحم عبادت کنند. از این رو این اقدام بر آزادی مذهب یا اعتقادات ساکنان غزه نیز تأثیر نهاد.

به‌موجب ماده (۳۳) کنوانسیون چهارم ژنو، مجازات دسته‌جمعی غیرنظامیان

۱. Holy Sepulchre

۲. Church of the Nativity

سرزمین‌های تحت اشغال، کاملاً ممنوع است: «هیچ شخص تحت حمایتی را نمی‌توان به‌خاطر جرمی که وی شخصاً مرتکب نشده است مجازات کرد. مجازات‌های دسته‌جمعی و هرگونه اقدام به رعب‌افکنی و تروریسم ممنوع است».

جامعه بین‌المللی و سازمان‌های بشردوستانه، اقدام رژیم صهیونیستی را در محاصره غزه، مجازات دسته‌جمعی دانستند و آن را محکوم کردند. در ۱۹ فوریه ۲۰۰۸، دبیرکل اظهار داشت که حیاتی است که رژیم صهیونیستی اقدامات مجازات دسته‌جمعی را متوقف سازد و اجازه دهد همه کالاهای بشردوستانه و تجاری مشروع و ضروری به-دست مردم غزه برسد.^۱

در برخی موارد، اقدامات طرف‌های دیگر نیز آثار منفی اقدام رژیم صهیونیستی را در محاصره غزه بر بهره‌مندی از حقوق بشر تشدید کرد. در ۷ فوریه، نیروهای امنیتی حماس، حداقل ۱۰ کامیون کمک‌های بشردوستانه را که جمعیت هلال احمر اردن به نوار غزه ارسال کرد، با این توجیه که آن کمک‌ها به حزب رقیب (فتح) می‌رسد، توقیف کردند. همچنین در ۱۰ فوریه واقعه مشابهی در کرانه باختری روی داد. در این تاریخ، نیروهای امنیتی فلسطین از توزیع کمک بشردوستانه به‌وسیله یک سازمان جامعه مدنی - که گفته می‌شد به حماس وابسته است - جلوگیری کردند. حداقل در این مورد آخر، آن سازمان بشردوستانه قادر بود در مورد آزادسازی کالاها و از سرگیری توزیع اقلام امدادی خود با مقامات تشکیلات خودگردان فلسطین مذاکره کند. حقوق بشردوستانه بین‌المللی مقرر می‌دارد که پرسنل و اقلام کمک بشردوستانه - که برای عملیات‌های کمک بشردوستانه به کار می‌روند - تحت حمایت هستند. طرف‌های منازعه می‌باید به کمک بشردوستانه اجازه عبور داده و این عبور را تسهیل کنند.

ب) خشونت علیه جمعیت غیرنظامی

پیشینه

نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی در سراسر سال ۲۰۰۷، یورش‌های نظامی را به نوار غزه و کرانه باختری ادامه دادند. براساس گزارش اداره هماهنگ‌سازی امور

۱. Message to the United Nations Seminar on Assistance to the Palestinian People, Amman ۱۹-۲۰ February ۲۰۰۸ (SG/SM/۱۱۴۹۲/۲۰۰۸).

بشردوستانه، ۳۹۲ فلسطینی در منازعه رژیم صهیونیستی و فلسطینی‌ها در اراضی اشغالی فلسطین (۹۱ نفر در کرانه باختری و ۳۰۱ نفر در غزه) کشته شدند. به‌علاوه ۱۱۸۰ فلسطینی در کرانه باختری و ۶۶۱ نفر در نوار غزه مجروح شدند.

در ژانویه ۲۰۰۸ این وضعیت تشدید شد. براساس گزارش در نیمروز ۲۲ ژانویه، وقتی درگیری‌ها ادامه یافت، در حدود ۷۰ فلسطینی و یک کارگر کیبوتس اکوادوری کشته شده بودند. این در حالی بود که فقط در روزهای ۱۵ و ۱۶ ژانویه، ۲۳ نفر جان باخته بودند. در این دو روز در غزه، پنج غیرنظامی فلسطینی در طول عملیات‌های ارتش رژیم صهیونیستی و سه غیرنظامی دیگر نیز در اثر حمله موشکی یک هواپیمای رژیم صهیونیستی به یک خودرو، جان باختند. اما رژیم صهیونیستی اعلام کرد این حمله سهوی بوده است.

عملیات‌های نظامی رژیم صهیونیستی در مقطع زمانی ۲۴ ژانویه تا ۲۴ فوریه ۲۰۰۸

در مدتی که این گزارش تنظیم می‌شد، نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی، حداقل ۹ یورش نظامی به غزه و ۱۰۶ یورش نظامی به نقاط مختلف کرانه باختری انجام دادند. بنا بر گزارش‌ها، حدود ۴۱ فلسطینی، از جمله دو کودک، به‌علت منازعه رژیم صهیونیستی و فلسطینی‌ها کشته شدند. این تعداد کشته‌شده در قیاس با سه هفته اول سال ۲۰۰۸، کمتر است.

تعداد مجروحان نیز کاهش یافت. در نتیجه عملیات‌های نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی در نوار غزه و کرانه باختری، حدود ۸۸ فلسطینی، از جمله ۱۲ کودک و زن مجروح شدند.

سازمان‌های حقوق بشری فلسطینی، چندین مورد از عملیات‌های نظامی رژیم صهیونیستی را که به کشته شدن غیرنظامیان انجامید به صورت مستند بیان کردند. در ۷ ژانویه، یک موشک زمین به زمین رژیم صهیونیستی در حیاط یک مدرسه کشاورزی در بیت حمون در نوار غزه فرود آمد. این موشک زمانی که به ساختمان اصابت کرد، معلمان و دانش‌آموزان در حال ورود به مدرسه بودند. یک معلم کشته شد و دو دانش‌آموز مجروح شدند. یک سازمان حقوق بشری رژیم صهیونیستی در ۷ فوریه خواستار تحقیق در مورد مرگ یک مرد فلسطینی معلول ذهنی شد که نیروهای رژیم صهیونیستی

در حین انجام عملیات دستگیری در شهر قیبطیه در کرانه باختری، وی را مجروح کرده بودند. به گفته منابع بهداشتی فلسطین، در ۱۷ فوریه در جریان درگیری میان ستیزه-جویان فلسطینی و قشون مخفی نیروهای رژیم صهیونیستی - که هواپیما و تانک‌های مستقر در نوار غزه از آنها حمایت می‌کردند - یک غیرنظامی کشته و چند نفر دیگر نیز مجروح شدند. در ۱۸ فوریه در جریان درگیری‌های مسلحانه میان مبارزان فلسطینی و نیروهای رژیم صهیونیستی در نزدیکی دیرالبلاح در داخل نوار غزه، یک پسر ده ساله هدف تیراندازی قرار گرفت و کشته شد.

سیاست رژیم صهیونیستی در مورد کشتار هدفمند مبارزان و پرسنل امنیتی فلسطینی همچنان ادامه یافت. براساس گزارش‌های سازمان‌های حقوق بشری فلسطینی، در مجموع ۱۸ پرسنل امنیتی مبارز فلسطینی که به‌طور مستقیم در درگیری‌ها شرکت نداشتند، کشته شدند. گفته می‌شود از این تعداد، ۱۶ نفر در غزه و ۲ نفر در کرانه باختری کشته شدند. در وقایع دیگری، در ۵ فوریه، یک موشک زمین به زمین، یک قرارگاه پلیس را در دهکده عباسن در نوار غزه هدف قرار داد. در اثر این حمله، هفت افسر از پلیس مقامات حماس در غزه کشته و هشت تن دیگر نیز مجروح شدند. در ۲۳ فوریه، سه فلسطینی در اثر حمله موشکی ارتش رژیم صهیونیستی به شمال نوار غزه کشته شدند. هیچ گروه مبارزی بلافاصله ادعا نکرد که این کشته‌شدگان از اعضای آنهاست. سخنگوی ارتش رژیم صهیونیستی اظهار داشت نیروهای زمینی به جوخه‌ای که قصد داشت خمپاره‌هایی به داخل رژیم صهیونیستی شلیک کند، حمله کرده‌اند.^۱ در تمام مدتی که این گزارش تنظیم می‌شد، گفته می‌شود که حداقل سه غیرنظامی فلسطینی به‌طور غیرمستقیم در اثر این عملیات‌ها کشته شدند.

به گفته منابع رسانه‌ای رژیم صهیونیستی، دولت این رژیم تلاش می‌کرد سمیناری را برای تحقیق و بررسی عملیات‌های کشتار هدفمند - که کشتن غیرنظامیان را نیز در برمی‌گرفت - برگزار کند. این منابع گزارش دادند که این تصمیم در راستای حکم دیوان عالی رژیم صهیونیستی در دسامبر ۲۰۰۶ اتخاذ شد که از دولت رژیم صهیونیستی خواست در مورد هر رویدادی که به کشته شدن غیرنظامیان می‌انجامد، به‌شرط آنکه رویدادها بعد از تاریخ صدور این حکم رخ داده باشند، تحقیق کند.

۱. Palestinian Center for Human Rights, ۲۴ February ۲۰۰۸, press release ref.

در مورد عملیات‌های نظامی رژیم صهیونیستی، باید یادآور شد که استفاده نامناسب از زور براساس حقوق بشردوستانه بین‌المللی، ممنوع است. رژیم صهیونیستی، به‌عنوان قدرت اشغالگر، در چارچوب حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین‌المللی، مسئولیت ویژه‌ای را برای حفاظت از جمعیت غیرنظامی و تأسیسات غیرنظامی در غزه بر دوش دارد.

ج) وضعیت در کرانه باختری

توجه این بخش بر موضوع آزادی رفت‌وآمد متمرکز است. محدودیت‌های آزادی رفت‌وآمد فلسطینی‌ها در کرانه باختری ادامه داشت. تدابیر به اجرا درآمده در کرانه باختری، با «دیوار» مرتبط بودند. اما دربارهٔ اینکه کدام یک از اصطلاحات «دیوار»، «مانع»^۱ یا «حصار امنیتی»^۲ استفاده شود؛ این گزارش اصطلاح «دیوار» را به کار می‌گیرد. «دیوار» اصطلاحی است که دیوان بین‌المللی دادگستری نیز به کار برده است. دیوان بین‌المللی دادگستری در رأی مشورتی خود اعلام می‌کند که «دیوار مورد نظر سازه‌ای پیچیده است، به‌گونه‌ای که این اصطلاح را نمی‌توان در یک معنا و مفهوم فیزیکی محدود، درک کرد». اما اصطلاحات دیگری که رژیم صهیونیستی (حصار) یا دبیر کل (مانع) به کار می‌برند اگر در معنای فیزیکی درک شوند، صحیح نیستند. بنابراین دیوان در این رأی از آن اصطلاحی که مجمع عمومی به کار برده، استفاده کرده است.

ایست‌های بازرسی رژیم صهیونیستی، در درون کرانه باختری ایجاد شدند و ساعات منع آمدوشد را به شدت افزایش دادند. مسیر این دیوار، شهرک‌سازی‌ها و رژیم محاصره گذرگاه‌ها و کنترل‌هایی که در رابطه با آنها انجام می‌گرفت، چه قبل از تدوین این گزارش و چه در هنگام تدوین آن، بر ساختارهای اجتماعی و اقتصادی کرانه باختری خسارت‌های شدیدی وارد ساختند، اتکا به کمک‌های خارجی، فقر و بیکاری را درعمل افزایش دادند و بر حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ساکنان کرانه باختری به طور جدی تأثیر گذاردند.

از سال ۲۰۰۲ تاکنون، رژیم صهیونیستی در حال احداث این دیوار بوده است و اظهار می‌دارد که آن یک تدبیر امنیتی برای حفاظت از غیرنظامیان رژیم صهیونیستی در

۱. barrier

۲. Security fence.

برابر حملات مبارزان فلسطینی است. این دیوار از دیوارهای بتنی به ارتفاع ۱۲ متر، سنگرها، خندق‌ها، جاده‌های گشتی، حصارهای سیمی و سیم خاردار تشکیل شده است. دیوار بر خط آتش‌بس سال ۱۹۴۹ - (خط سبز) - منطبق نیست، بلکه به میزان قابل توجهی به سمت شرق و به درون کرانه باختری تغییر جهت می‌دهد.

در ژانویه ۲۰۰۸، ۵۷ درصد از کل طول این مانع (۷۲۳ کیلومتر) به اتمام رسید. برآورد می‌شود زمانی که عملیات ساخت به پایان برسد حدود ۸۰ درصد از آن در داخل قلمرو کرانه باختری خواهد بود. این پروژه نواحی بسته‌ای را ایجاد کرده است: ۱۰/۱ درصد از کرانه باختری و سرزمین بیت‌المقدس شرقی در فاصله میان این دیوار و خط سبز قرار دارد و به محض آنکه دیوار به پایان برسد، کل ۴۹۹۰۰ فلسطینی که در ۳۸ روستای کرانه باختری زندگی می‌کنند در درون این نواحی جای خواهند گرفت.

هم قبل از تدوین و هم در تمام مدتی که این گزارش تنظیم شد، علاوه بر مشکل رفت‌وآمد - که پست‌های بازرسی ایجاد کردند - و لزوم ارائه مجوز و کارت‌های هویت، احداث این دیوار در کرانه باختری بر هزاران فلسطینی تأثیر نهاد. به‌علت وجود این دیوار، اراضی کشاورزی، خانه‌ها، منابع آب، مدارس و کلینیک‌های مراقبت بهداشتی - که به فلسطینی‌ها تعلق داشتند - یا ضبط شده یا هم‌اکنون دیگر از دسترس مالکانشان خارج هستند.

دیوان بین‌المللی دادگستری، در رأی مشورتی خود، به این نتیجه رسید که احداث دیوار در عمل مانع از آن می‌شود که مردم فلسطین حق تعیین سرنوشت خود را اعمال کنند. از این رو نقض تعهد رژیم صهیونیستی درباره احترام نهادن به این حق است.^۱ همچنین دیوان اعلام کرد که دیوار تعداد زیادی از فلسطینی‌ها را از آزادی انتخاب محل سکونت خود محروم و آزادی رفت‌وآمد ساکنان سرزمین‌های اشغالی فلسطین را مختل ساخته است.^۲ به علاوه بنا به تشخیص دیوان، دیوار و رژیم مرتبط با آن باعث شده که اشخاص ذی‌نفع نتوانند حقوق بهره‌مندی از کار، بهداشت، آموزش و پرورش و استاندارد مناسب زندگی را، آنچنان که در میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و

۱. International Court of Justice advisory opinion on the wall of ۹ July ۲۰۰۴, paras, ۱۱۵-۱۲۲.

۲. Ibid, paras. ۱۲۳-۱۳۷, International Covenant on civil and political Rights, para. ۱۲.

فرهنگی کنوانسیون حقوق کودک تصریح شده، اعمال کنند. وانگهی، دیوان بین‌المللی دادگستری به نقض مواد ۴۹ و ۵۴ کنوانسیون چهارم ژنو حکم داد. در مجموع، براساس رأی دیوان، دیوار شماری از حقوق فلسطینی‌های سرزمین‌های اشغالی فلسطین را به طور فاحشی نقض می‌کند به گونه‌ای که با توسل به ضرورت‌های نظامی و الزامات امنیت ملی و نظم، نمی‌توان آن را توجیه کرد.^۱ از این رو، دیوان نتیجه گرفت که رژیم صهیونیستی موظف است به نقض تعهدات بین‌المللی خود، پایان دهد و بنابراین باید آن قسمت‌هایی از دیوار را که در درون سرزمین‌های اشغالی فلسطین قرار می‌گیرد، برچیند. به علاوه دیوان اعلام کرد که رژیم صهیونیستی موظف است به دلیل خساراتی که در اثر احداث دیوار به تمام اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌ربط وارد شده، غرامت بپردازد.^۲ اما در تمام مدتی که این گزارش تدوین می‌شد، رژیم صهیونیستی برای عمل به این تعهدات هیچ اقدامی انجام نداد.

در تمام مدتی که این گزارش تدوین می‌شد، افزون بر ۵۶۰ فقره از انواع و اقسام سد معبر، فلسطینی‌های عادی را از حق آزادی رفت‌وآمد در داخل کرانه باختری محروم ساختند. براساس گزارش یک سازمان حقوق بشری فلسطینی، در ۱۳ فوریه، نیروهای رژیم صهیونیستی چندین جاده و راه کشاورزی را با تخته‌سنگ‌های بزرگ و موانع زمینی بستند. پست‌های بازرسی بر سر راه جاده‌های اصلی، به خصوص در شمال کرانه باختری و در اطراف نابلس، ایجاد شدند یا مجدداً استقرار یافتند. براساس گزارش این سازمان، تدابیر بسیار سختگیرانه‌ای در این پست‌های بازرسی به اجرا درآمد. از جمله اینکه رفت‌وآمد افراد زیر ۳۵ سال شمال کرانه باختری در فاصله میان شهرستان‌ها و در برخی مواقع در درون یک حوزه استحفاظی شهری، ممنوع اعلام شد.

در ۱۴ فوریه، سازمان‌های بشردوستانه بین‌المللی گزارش دادند که نیروهای رژیم صهیونیستی به مدت چند روز مقررات منع آمدوشد را در دهکده بیت عمر در شمال منطقه هبرون^۳ جنوبی به اجرا درآوردند و ارتش نیز این منطقه را یک منطقه نظامی بسته اعلام کرد. براساس گزارش این سازمان‌ها، نیروهای رژیم صهیونیستی با پخش بروشورهایی اعلام کردند که یک منع آمدوشد یک هفته‌ای به اجرا درمی‌آید. در تمام

۱. Ibid paras, ۱۲۳-۱۲۷.

۲. Ibid. paras, ۱۴۹-۱۵۴.

۳. Hebron

مدتی که مقررات منع آمدوشد به اجرا درآمد، هفت خیابان این دهکده مسدود شد و یک فروشگاه واقع در ورودی این دهکده، که در مجاورت یک برج دیده‌بانی نظامی قرار داشت، تخریب شد. در آن روز، منع آمدوشد پنج روزه در شهر آزون^۱ - که در شمال کرانه باختری و در نزدیکی قالقیلیه^۲ واقع شده بود - به پایان رسید. هر چند ساکنان شهر اجازه یافتند در خیابان‌ها رفت‌وآمد کنند؛ اما محاصره جاده‌ها که مانع عزیمت به یک دهکده مجاور فلسطینی و یکی از جاده‌های اصلی می‌شد، همچنان به اجرا درمی‌آمد. به گفته منابع سازمان ملل متحد، نیروهای رژیم صهیونیستی با پخش اعلامیه‌هایی در آزون، ساکنان دهکده را تهدید کردند که اگر پرتاب سنگ به سمت خودروهای شهرک‌نشینان اسرائیلی - که در اطراف دهکده تردد می‌کنند - متوقف نشود، فلسطینی‌ها را دستگیر کرده و راه‌های اصلی ورودی به دهکده را بسته و مغازه‌ها را تعطیل خواهند کرد و علیه پرتاب‌کنندگان سنگ‌ها آتش خواهند گشود.

به دنبال تداوم اقدام فلسطینی‌ها به پرتاب سنگ، نیروهای رژیم صهیونیستی در ۱۶ فوریه، مقررات منع آمدوشد را به مدت یک روز به اجرا درآوردند. در ۱۸ فوریه، یکی از راه‌های اصلی ورودیه دهکده با تلی از خاک و سیم‌های خاردار، مسدود شد.

درباره حق بهره‌مندی از بالاترین استاندارد دسترسی به بهداشت جسمی و روانی، به گفته منابع درمانی، در ۱۴ فوریه، یک زن فلسطینی که در یک پست بازرسی رژیم صهیونیستی از دسترسی او به یک آمبولانس ممانعت شده بود، در دهکده‌اش در کرانه باختری جان سپرد. شاهدان محلی گفتند که شوهر این زن از سربازان پست بازرسی جاروشیه^۳ در نزدیکی شهر تولکرم^۴ درخواست کرد که به همسرش اجازه دهند به آمبولانسی که منتظر بود او را به یک بیمارستان فلسطینی انتقال دهد، سوار شود؛ اما آنها به درخواست وی هیچ اعتنایی نکردند. یکی از منابع نیروهای رژیم صهیونیستی گفت که سربازان پست بازرسی از شرایط جسمی آن زن آگاهی نداشتند؛ زیرا خانواده او اداره هماهنگ‌سازی نظامی برای موارد بشردوستانه را از ورود آن آمبولانس مطلع نساخته بودند.

۱. Azzoun

۲. Qalqilyah

۳. Jarusiya

۴. Tulkarem

در ۲۷ ژانویه، گزارشگر ویژه درباره آزادی مذهب و عقیده، پس از دیدار اخیر خود از رژیم صهیونیستی و سرزمین‌های اشغالی فلسطین، در مورد این واقعیت که مسلمانان و مسیحیان به علت وجود یک سیستم دقیق ارائه مجوز و روادید و ایست‌های بازرسی و احداث دیوار (حائل)، از انجام فرایض مذهبی در برخی از مقدس‌ترین اماکن مذهبی خود منع می‌شوند، ابراز نگرانی کرده و اعلام نمود که محدودیت‌های مداخله‌گرانه با هدفی که دنبال می‌شود هیچ تناسبی ندارد و اعمال این محدودیت‌ها نیز خودسرانه و تبعیض‌آمیز است.^۱ دیوان بین‌المللی دادگستری نیز یادآور شد که رژیم صهیونیستی باید آزادی دسترسی به آن اماکن مقدسی را که پس از جنگ سال ۱۹۶۷، تحت کنترل خود درآورده است، تضمین کند.^۲ این محدودیت‌ها علاوه بر ممانعت از دسترسی به اماکن عبادی باعث نشدند که فلسطینی‌ها نتوانند در آیین‌های ازدواج و تشیع جنازه- که در نزد مسلمانان و مسیحیان، رویدادهای مذهبی مهمی هستند- گردهم آیند.

در سال ۲۰۰۷، کمیته رفع تبعیض نژادی نیز نگرانی عمیق خود را از احداث دیوار، ایست‌های بازرسی، اعمال محدودیت درباره تردد در جاده‌ها و سیستم‌های مجوز که یک گروه ملی یا قومی خاصی را هدف قرار داده و مشکلاتی را به وجود آورده ابراز داشت؛ چرا که اعمال این محدودیت‌ها و بر بهره‌مندی فلسطینی‌ها از حقوق بشر، به-ویژه حقوق آزادی آموشد و زندگی خانوادگی، کار، آموزش و بهداشت تأثیر بسیار نامطلوبی داشته است.^۳

با توجه به وضعیت نگران‌کننده و رو به وخامت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین، حفاظت از غیرنظامیان مستلزم اقدام فوری همه طرف‌ها و جامعه بین‌المللی است.

جامعه بین‌المللی باید اجرای تصمیمات، قطعنامه‌ها و توصیه‌ها درباره سازوکارهای پاسخ‌گویی در سطح بین‌المللی، از قبیل شورای امنیت، دیوان بین‌المللی دادگستری و سازوکارهای حقوق بشری سازمان ملل متحد، از جمله نهادهای معاهده‌ای و گزارشگران ویژه را با جدیت ترویج کند.

۱. Statement by the Special Rapporteur on freedom of Religion or belief, Asma Jahangir, Jerusalem, ۲۷ January ۲۰۰۸.

۲. International Court of Justice advisory opinion on the Wall, Paras. ۱۴۹-۱۵۴.

۳. CERD/C/ISR/CO/۱۳.Para.۳۴.

۱/۴ میلیون نفر از اهالی غزه در مشمئزکننده‌ترین شرایط، زندگی می‌کنند. بحران فعلی حقوق بشر در غزه، مصنوع دست انسان است و رفع محاصره غزه و رنج‌هایی که از محروم‌سازی غزه‌ای‌ها از حقوق بشر نشئت گرفته، اقدام فوری همه طرف‌ها را می‌طلبد.

رژیم صهیونیستی باید تمام اقداماتی را که تعهدات حقوق بشری و حقوق بشردوستانه بین‌المللی و به‌یژه ممنوعیت مجازات دسته‌جمعی را نقض می‌کند، متوقف سازد.

در تمام مذاکرات درباره‌ی موضوعات مربوط به وضعیت نهایی، نه تنها تعهدات حقوقی بین‌المللی، بلکه قطعنامه‌های مجمع عمومی و شورای امنیت و رای مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری در مورد دیوار حائل نیز باید به‌طور کامل مورد بررسی و توجه قرار گیرند. حقوق بشر و تعهدات بشردوستانه بین‌المللی، به‌عنوان یک اصل، نمی‌توانند تابع مذاکرات سیاسی باشند. جامعه بین‌المللی باید در عمل تضمین کند که تمام این استانداردها و تصمیمات، اجابت و اجرا شوند.

پروژه شگانه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی